

Projectplan Gemaal Giethoorn

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter Van Deenweg 186
8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle

e-mail: info@wdodelta.nl
website: www.wdodelta.nl
Telefoonnummer: 088 - 2331200

Datum: 8 april 2020

Status: definitief

Het afdelingshoofd Vergunningen, handhaving en grondzaken besluit, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet en de Inspraak- en participatieverordening Waterschap Drents Overijsselse Delta 2016, namens het dagelijks bestuur het onderhavige projectplan in ontwerp vast te stellen.(*)

Zwolle, 8 april 2020

Het afdelingshoofd Vergunningen, handhaving en grondzaken van het Waterschap Drents Overijsselse Delta,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Roze', with a long horizontal stroke extending to the left.

D. Roze

(* Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid tot vaststelling van dit projectplan gedelegeerd bij besluit van 4 januari 2016. Dit besluit is gepubliceerd op www.overheid.nl in het Waterschapsblad van 11 januari 2016, jaargang 2016, nr. 145. Vervolgens is via mandaat en ondermandaat genoemd afdelingshoofd bevoegd geworden.)

1. Leeswijzer

Het projectplan Gemaal Giethoorn bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

2. Inhoud

Leeswijzer	3
DEEL I PROJECTBESCHRIJVING	5
1. Aanleiding en doel.....	5
2. Ligging en begrenzing plangebied.....	5
3. Beschrijving van de waterstaatswerken (= gewenste situatie)	7
4. Beschikbaarheid gronden.....	8
5. Effecten van het plan.....	8
6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd.....	9
7. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of het beperken van nadelige gevolgen.....	9
8. Legger, beheer en onderhoud	10
9. Samenwerking	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
DEEL II VERANTWOORDING.....	11
1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	11
2. Verantwoording op basis van beleid	11
3. Verantwoording van de keuzen in het project	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Benodigde vergunningen en meldingen	11
DEEL III RECHTSBESCHERMING	12
DEEL IV BIJLAGEN.....	13

DEEL I PROJECTBESCHRIJVING

1. Aanleiding en doel

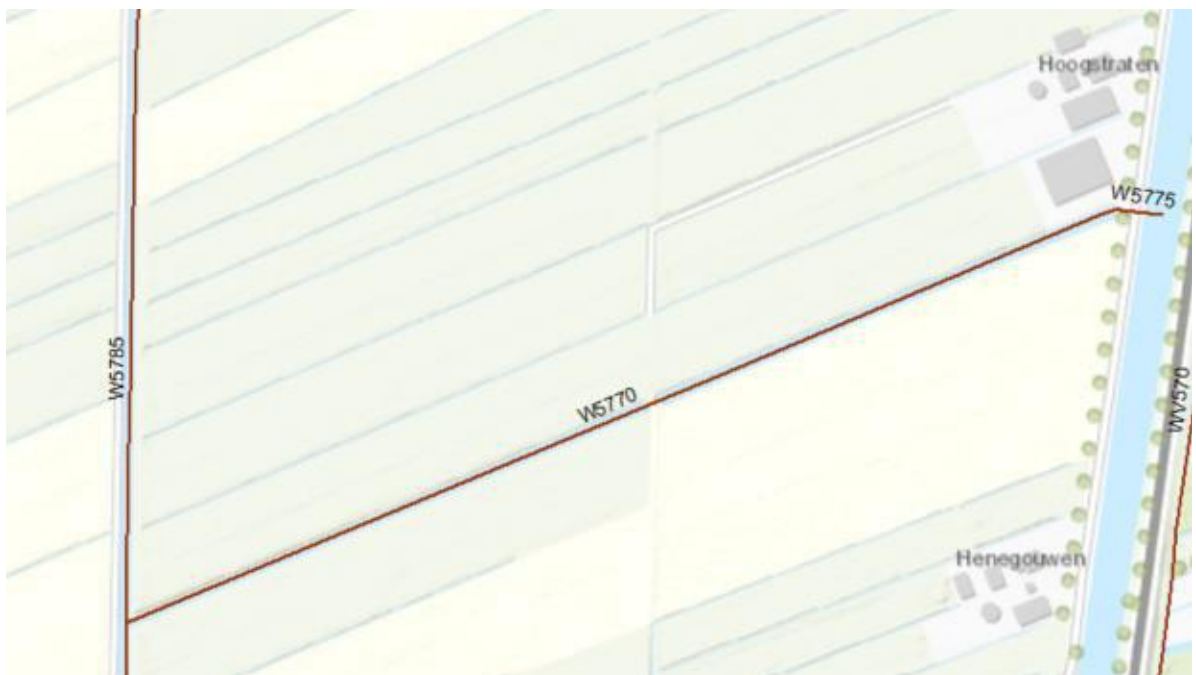
Gemaal Giethoorn kan niet meer voldoen aan de gestelde bemalingseisen. De capaciteit is niet toereikend en met de huidige pompen kan niet het gewenste peil bereikt worden. Om in de toekomst het gewenste peilbeheer te kunnen voeren en laag genoeg te kunnen bemalen worden de bestaande pompcombinaties vervangen door nieuwe.

Daarom wordt het bestaande gemaal Giethoorn verwijderd en vervangen door een nieuw vijzelgemaal inclusief bijbehorende aansturing. Het geheel moet voldoen aan de doelen in het watergebiedsplan voor het water-op-maat project “landbouwpolders rondom Scheerwolde” waarbij het poldergemaal aangepast is op flexibel peilbeheer en na oplevering weer voor 30 jaar functioneert.

2. Ligging en begrenzing plangebied

Gemaal Giethoorn ligt aan de Kanaalweg in Giethoorn, in de gemeente Steenwijkerland. In Figuur 1 en 2 geven een beeld van de locatie. Het gemaal is aan de oostzijde bereikbaar via een openbare weg, de Kanaaldijk. De Kanaaldijk is de kade van het aangrenzende kanaal Beukers-Steenwijk waar gemaal Giethoorn op afwatert. Kanaal Beukers-Steenwijk is de vaarverbinding tussen het Meppelerdiep en het Kanaal Steenwijk-Ossenzijl. Direct aan de noordzijde van het gemaal ligt een agrarisch bedrijf en aan de zuidzijde agrarische percelen.

De bemalingsoppervlakte voor gemaal Giethoorn is circa 1180 ha waarbij de afwatering naar het gemaal plaatsvindt via watergang W5770. Het gebied bestaat grotendeels uit landbouwgrond.

Het huidige gemaal bevat twee vijzels met een capaciteit van $136 \text{ m}^3/\text{min}$ waarbij het water via een betonnen constructie onder de kanaaldijk afgevoerd wordt naar het kanaal. De mechanische en elektrische installatie is ondergebracht in een buitenopstellingskast. Aan de laagwaterzijde is het gemaal voorzien van een automatische krooshekreinigingsinstallatie.

Locatie gemaal Giethoorn:

- Gelegen in watergang nr. W5770
- Nabij Kanaaldijk 9
- 8355 VH Giethoorn
- X-coördinaat (RD): 201585
- Y-coördinaat (RD): 529271
- EAN: 871694831000073546

3. Beschrijving van de waterstaatswerken (= gewenste situatie)

De vijzelcapaciteit van gemaal Giethoorn wordt aangepast voor flexibel peilbeheer. Ook wordt het gemaal vispasseerbaar in twee richtingen. Hierbij worden de gebruiksvriendelijkheid, de toegankelijkheid, de onderhoudbaarheid en de veiligheid aangepast aan de huidige maatstaven.

Het gemaal functioneert weer voor de komende 30 jaar waarin rekening gehouden is met verwachte klimaatveranderingen, verwachte bodemdaling en duurzaamheidsdoelen.

Door verlaging van de afmaalpeilen en de capaciteitsvergroting wordt het watersysteem robuuster. Het peil kan beter beheerd worden, wat voordelen biedt zowel in droge als in natte perioden. In natte perioden kan het water snel worden uitgemalen zodat er geen overlast ontstaat en in droge perioden kan het peil langer hoog gehouden worden. Er wordt rekening gehouden met een bodemdaling van ca. 0,30 m en een daling van het gemaal van 0,0 m.

De nieuwbouw gemaal Giethoorn bestaat uit:

- Onderbouw.
- Bovenbouw.
- Werktuigbouwkundige installaties.
- Elektrotechnische installaties.
- Realiseren van bodem- en oeverbescherming.
- Terreininrichting rondom gemaal.
- Krooshek en krooshekreiniger.
- Vispassage.
- Hekwerken.

3.1 Beschrijving van de ligging, vorm, afmeting en constructie

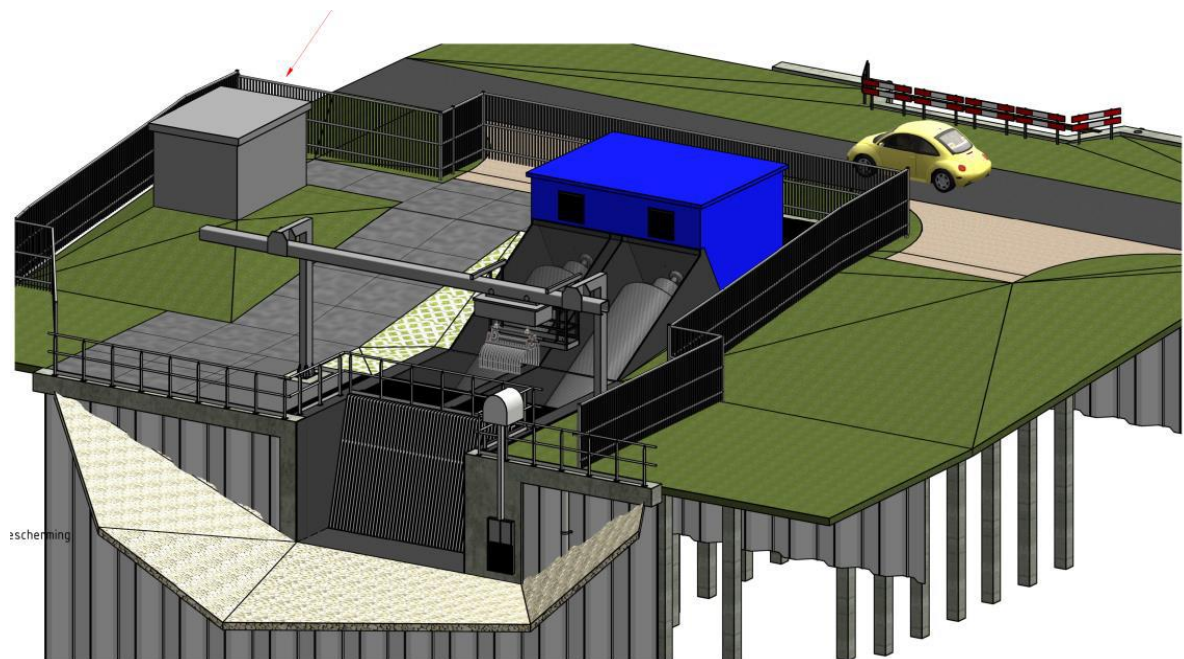
Het huidige gemaal bevat twee vijzels met een capaciteit van 136 m³/min (vulpunt huidig: -2,60 m NAP), waarbij het water via een betonnen constructie onder de kanaaldijk afgevoerd wordt naar het kanaal. De mechanische en elektrische installatie is ondergebracht in een buitenopstellingskast. Bovenstrooms is het gemaal voorzien van een automatische krooshekreinigingsinstallatie.

Het te realiseren gemaal:

- Bevat twee elektrisch aangedreven vijzels met een capaciteit van totaal 150 m³/min (gelijk verdeeld). Het vulpunt wordt verlaagd naar -2,90 m NAP. Verder bestaat het gemaal uit de volgende onderdelen.
- Heeft een mechanische en elektrische installatie die zijn ondergebracht in een buitenopstellingskast.
- Bevat een betonnen uitstroomconstructie met een inwendige breedte van 5,2 meter.

- Is op afstand bedienbaar en is in twee stroomrichtingen vispasseerbaar, stroomopwaarts en stroomafwaarts.

Aan de laagwaterzijde van het gemaal is de huidige automatische krooshekreinigingsinstallatie na revisie en onderhoud terug aangebracht. Aan de laagwaterzijde wordt in de watergang een bodem en taludbescherming aangebracht van 0,20 m dik gewapend beton.

Nieuwe gemaal.

4. Beschikbaarheid gronden

Het betreft hier renovatie van het bestaande gemaal. Het ruimtebeslag zal niet significant veranderen. Het perceel is in eigendom van het waterschap Drents Overijsselse Delta.

5. Effecten van het plan

De aanpassing van gemaal Giethoorn maakt deel uit van het Watergebiedsplan Landbouwpolders Scheerwolde (bijlage 2). In de vier landbouwpolders Giethoorn, Halfweg Gelderingen en Wetering-Oost /-West wordt de waterhuishouding voor een zo groot mogelijk oppervlak afgestemd op akkerbouw. Kenmerkend daarbij is het flexibel peilbeheer. De drooglegging in de landbouwpolders kan beter worden gehandhaafd, het waterpeil hoeft niet verder te worden verlaagd dan strikt noodzakelijk is voor de landbouw. Tevens kunnen hiermee de negatieve effecten in de aangrenzende Natura 2000-gebieden (verdroging) worden voorkomen.

Het aanpassen van het watersysteem van de polder voor het gebiedsplan vergt grote investeringen en het wordt daarom gefaseerd uitgevoerd. Een deel van de inrichtingsmaatregelen is inmiddels gerealiseerd in de fasen 1 en 2.

De overige inrichtingsmaatregelen en de aanpassing van de gemalen Wetering, Halfweg en Giethoorn worden uitgevoerd in de fasen 3, 4 en 5.

Een overzicht van de landbouwpolders rond Scheerwolde is als bijlage toegevoegd aan dit projectplan.

Om tot een afgewogen maatregelenpakket te komen is bij het opstellen van het Watergebiedsplan een proces doorlopen waarin, op basis van een belangenafweging het gewogen grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR) is verkend. Ook de maatregelen zijn in dit proces vastgesteld. Het GGOR gebiedsproces is geheel doorlopen, wat geleid heeft tot instemming vanuit het gebied met de voorgenomen maatregelen en een groot draagvlak.

6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

1. Inrichten werkterrein.
2. Aanbrengen omleidingsroute voor verkeer.
3. Aanleggen TPI (tijdelijke pomp installatie).
4. Aanbrengen tijdelijke waterkering t.b.v. droog zetten gemaal.
5. Demontage & sloop bestaande gemaal.
6. Aanbrengen fundering en definitieve beschoeiing.
7. Nieuwbouw gemaal.
8. Verwijderen tijdelijke waterkering.
9. In bedrijf stellen nieuwe gemaal.
10. Verwijderen TPI (tijdelijke pomp installatie).
11. Verwijderen omleidingsroute voor verkeer.
12. Opruimen werkterrein.

Voor de volledigheid wordt verwezen naar de reeds opgestelde projectplanning (bijlage 3).

7. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of het beperken van nadelige gevolgen.

7.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan

Het betreft hier een renovatie van het bestaande gemaal. De toekomstige situatie zal niet significant veranderen ten opzichte van de huidige situatie.

7.2 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Beschikbaarheid voldoende pompcapaciteit

Tijdens de realisatieperiode is de huidige afvoer van gemaal Giethoorn gewaarborgd. Dit betekent dat op het moment dat het gemaal buitengebruik wordt gesteld door middel van een andere afvoervoorziening het overtollige oppervlaktewater uit de polder afgevoerd wordt op het kanaal Beukers-Steenwijk via een tijdelijke pompinstallatie.

Het kanaal wordt gebruikt door scheepvaart, met name pleziervaart. De scheepvaart ondervindt geen hinder van de uit te voeren werkzaamheden als gevolg van dwarsstroming en onderstroming.

Daarnaast mag er tijdens het lozen door een tijdelijke afvoervoorziening geen erosie optreden op de waterbodem of de oevers. Daarom wordt een inpeiling van de vaarweg uitgevoerd voor de start van de werkzaamheden en na het uitvoeren van de werkzaamheden om aan te tonen dat er geen erosie heeft plaats gevonden. De afsluiting van de Kanaaldijk dient zo kort mogelijk te zijn, waarbij de waterkerende functie behouden blijft. Op het terrein, binnen de systeemgrens, staat een trafostation. Dit trafostation dient te allen tijde veilig toegankelijk te zijn voor derden. Daarnaast dient de onderhoudsroute langs

de watergang (W5770) bereikbaar te zijn voor onderhoudsmaterieel van het waterschap en dienen omliggende percelen door agrariërs bereikbaar te zijn.

Omleidingsroute

Aangezien de uitstroomconstructie van het gemaal de Kanaaldijk kruist zal er voor het verkeer een omleidingsroute ingesteld worden. Fietsverkeer en landbouwverkeer zullen hiervan uitgezonderd zijn aangezien Macadam zal hiervoor 2 noodbruggen realiseren. Van de omleidingsroute zal een separaat verkeersplan opgesteld worden en ter goedkeuring worden gezonden naar het bevoegd gezag.

Omwonenden

Belangrijk onderdeel van de scope is omgevingsmanagement, Macadam heeft overeenstemming bereikt met de fam. Helmers (naastgelegen landeigenaar) om gebruik te kunnen maken van zijn land. Onderdeel van deze overeenkomst was het aanbrengen van een landbouwnoodbrug, zodanig dat het landbouwverkeer niet ver hoeft om te rijden gedurende de werkzaamheden.

Veiligheid waterkering

Het te vervangen gemaal bevindt zich in een waterkering. Na realiseren van de TPI (tijdelijke pomp installatie) wordt een tijdelijke waterkering gerealiseerd met behulp van stalen damwanden. Aan de zijde van het kanaal wordt een tijdelijke damwand geplaatst om het water te keren tijdens de werkzaamheden. Zie hiervoor ook het eerste ontwerp dat gemaakt is in de bijlage (bijlage 4). De exacte uitwerking van de lengte en dikte van de damwand is onderdeel van het uitvoeringsplan dat nog opgesteld wordt.

7.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Procedureverordening nadeelcompensatie Waterschap Drents Overijsselse Delta.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

De renovatie en aanpassing van het bestaande gemaal Giethoorn zal in principe niet afwijken van de huidige situatie op de legger. De ligging en afmetingen van de primaire watergang W5570 en van de overige waterkering O41 wijzigt niet.

8.2 Beheer en onderhoud

Het nieuwe gemaal blijft na uitvoering in beheer en onderhoud bij het waterschap. Het gemaal wordt volautomatisch uitgevoerd en is op afstand bedienbaar en controleerbaar.

Voor de omgeving verandert er ten aanzien van het onderhoud niets. Ook in de bestaande situatie is op de plek van het gemaal reeds een krooshekreiniger aanwezig die door het waterschap periodiek wordt bezocht en onderhouden. Er is reeds een toegangsweg en het beheer en onderhoud vindt plaats op het eigen terrein van het waterschap.

DEEL II VERANTWOORDING

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, moet op grond van artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

2. Verantwoording op basis van beleid

Aan onderstaande wetten en regels is het plan getoetst:

- Waterbeheerplan 2016-2021;
- Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Beleidsregels bij de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Algemene regels bij de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Omgevingsplan buitengebied Steenwijkerland (= bestemmingsplan);
- Watergebiedsplan landbouwpolders rond Scheerwolde.

3. Benodigde vergunningen en meldingen

Omgevingsvergunning

Voor de aanpassingen aan het gemaal wordt een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Steenwijkerland. Er is geen bestemmingswijziging nodig voor de het plan.

Vergunning of melding grondwateronttrekking

Afhankelijk van de te verwachten hoeveelheid te onttrekken grondwater geldt voor de tijdelijke bemaling van de bouwputten een vergunningsplicht of meldingsplicht op basis van de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Vergunning natuurbeschermingswet

De provincie Overijssel heeft op grond van artikel 19d in het kader van de Nbwet een vergunning verleend voor het uitvoeren van het Waterverbeteringsproject Scheerwolde in / nabij de Natura 2000-gebieden 'De Wieden' en 'de Weerribben'. Deze vergunning maakt ook de werkzaamheden aan dit gemaal mogelijk.

DEEL III RECHTSBESCHERMING

Bezwaar

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode schriftelijk bezwaar tegen het projectplan indienen. Een bezwaarschrift moet vóór afloop van de termijn van zes weken bij het dagelijks bestuur van waterschap zijn ingediend. Er kan gebruik gemaakt worden van het e-formulier op de website: <https://www.wdodelta.nl/actueel/online-regelen-0/bezwaarschrift/voor-het-indienen-van-een-bezwaarschrift>.

Beroep

Binnen 6 weken na de beslissing op bezwaar staat voor belanghebbenden beroep open bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht (Postbus 150, 9700 AD, Groningen) onder overlegging van een afschrift van de beslissing op bezwaar. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten geen bezwaar te hebben ingediend.

Het is mogelijk digitaal beroep in te stellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet de indiener wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Op de genoemde site staan de precieze voorwaarden.

Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Tegen de uitspraak van de rechtbank staat vervolgens hoger beroep open bij de Raad van State

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kan degene die bezwaar maakt of beroep instelt gelijktijdig of na het indienen daarvan een zogenaamd verzoek om een voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrecht van de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen). Daarbij moet een kopie van het bezwaar- of beroepschrift worden overlegd. Ook voor het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Zie voor het digitaal indienen van zo'n verzoek onder "Beroep en hoger beroep".

DEEL IV BIJLAGEN

1. Aanzichten en doorsneden na renovatie.
2. Overzicht domeinpolders rond Scheerwolde.
3. Planning werkzaamheden.
4. Bouwplaatsinrichting met TPI.